

Шевченко Ю.М.
доцент кафедри початкової освіти
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна
Кубрак А. А.
студентка
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РІЗНИХ ПІДХОДІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Кожна дитина має право на повноцінну освіту, тому саме інклюзивна практика є невід'ємною складовою початкової освіти. Кожен з нас індивідуальний, тому однією з найголовніших задач вчителя початкової школи має бути вміння знайти підхід до кожної дитини, а особливо до дитини-інваліда.

Мета статті – розглянути основні проблеми розвитку інклюзивної освіти в початковій школі; встановити, що саме може дати інклюзивна освіта дитині-інваліду в початковій школі.

Проблему інклюзивної освіти дітей з обмеженими можливостями розкривали у своїх роботах такі вчені та філософи як, Д. Риндак, М. Рейнольдс, М. Уорнок (доповідь «Преспективи розвитку інклюзивної освіти»), Д. Ліпски, А. Гарнер. Зміст подібних досліджень носить не тільки теоретико-методологічний характер, а й практичний. Але в наш час проблемі інклюзивної освіти дітей з обмеженими можливостями саме в початковій школі приділено дуже мало уваги.

Кожна дитина індивідуальна, тому дуже важливо вміти знайти правильний підхід до кожної дитини. Нажаль, в наш час інклюзивній освіті приділяють замалу кількість часу. Не можна виділяти дитину-інваліда від інших, бо саме з дитинства формується психіка, навички, вміння, характер. Підтримка інших допомагає нам одужати. Соціальні умови і умови утворення повинні бути, таким чином, спрямовані на те, щоб буття людини з обмеженими можливостями стало максимально самостійною, незалежною, а сама людина, займаючи активну і відповідальну життєву позицію, - рівноправним членом суспільства, реалізуючи себе в цьому суспільстві. Концепція самостійного і

незалежного способу життя осіб з обмеженими можливостями визначає сьогодні підходи до формування цілей і змісту інклюзивної освіти.

Феноменологія і екзистенціалізм стали філософськими джерелами гуманістичної психології, яка забезпечила розвиток гуманістичної педагогіки і розроблених в її руслі педагогічних технологій інклюзивного навчання [4].

Відзначаються наступні методологічні та організаційні складнощі в дослідженнях ефективності інклюзивної освіти в початковій школі [1].

- критерії, згідно з якими школа може вважатися інклюзивної, і хто їх задає;

- як ідентифікувати інклюзію в школі;

- як зафіксувати зміни в розвитку учнів;

- як порівнювати дані емпіричних досліджень, якщо в них беруть участь різні популяції дітей – учні з обмеженими можливостями та особливими потребами.

Педагогічна концепція соціально-феноменологічного підходу найбільш повно представлена в роботах німецького педагога К.Молленхауера, американського філософа Т.Томаса, німецького письменника, композитора, художника Е. Гофмана [3].

У педагогічній практиці феноменологічне направлення виражається в осмисленні природи дитини, досвіду його чуттєвого життя, які існують в певному соціальному середовищі. Таке оптимальне для розвитку дитини з обмеженими можливостями середовище представляє інклюзивне освітнє середовище.

Інклюзивна освіта – це один з процесів трансформації спільної освіти, основана на розуміння, що інваліди в сучасному суспільстві можуть (і повинні) бути залучені до соціуму. Така освіта орієнтована на формування умов доступності освіти для всіх, а також забезпечує доступ до освіти для дітей з інвалідністю. Ще у 1990 році громадська думка була настільки обґрунтована, що все ж таки дозволили розпочати створення умов для такого типу педагогіки, яка отримала назву інклюзивна [1].

Дослідження філософських проблем інклюзії є питання етики – норм і правил людської поведінки, обов'язків людей по відношенню один до одного в умовах спільного навчання, проблему формування етносу інклюзивної освітньої середовища під впливом гуманістичної етики. Такий взаємозв'язок ми можемо побачити в роботах таких педагогів як, Н.М. Назарова, І.М. Яковлева.

Стосовно до феномену інклюзивного навчання вибір методології визначається метою, завданнями та характером діяльності в його рамках. Для адміністративно-організаційної діяльності та вирішення організаційно-

педагогічних завдань доцільно використовувати системно-синергетичний підхід.

Ми можемо виділити вісім принципів інклюзивної освіти:

- цінності людини не залежить від його досягнень;
- кожна людина має право на спілкування і на те, щоб її почули;
- всі люди потребують підтримки один в одного;
- кожна людина здатна відчувати і думати;
- всі люди потребують в підтримці та дружбі родичів;
- для всіх вивчаючих досягнень прогресу скоріше може бути в тому, що

вони можуть робити, ніж у тому, що не можуть;

- різновид посилює всі сторони життя людини;
- справжня освіта може здійснюватися тільки в контексті реальних

взаємовідносин [1].

Що може дати інклюзивна освіта дитині-інваліду?

- 1) впевненість в собі;
- 2) спілкування з однолітками;
- 3) виховання чуйності та розуміння у дітей без інвалідності;
- 4) адаптація та інтеграція в суспільстві;
- 5) повноцінна освіта;
- 6) розуміння суспільством проблем інвалідності.

Отже, із позитивних якостей інклюзивної освіти в початковій школі для дітей з обмеженими можливостями ми можемо виділити можливість дітей взаємодіяти з однолітками. Інклюзивна освіта з більшою ймовірністю забезпечує їм доступ до загальноосвітніх програм навчання, воно дає можливість освоювати навички взаємодії в природному середовищі, дозволяє задіяти групову навчальну діяльність.

Для дітей з нормальним розвитком такі позитивні якості інклюзивної освіти виражаються в тому, що в інклюзивних класах діти з нормативним розвитком мають більш виражені комунікативні навички і ведуть себе більш активно.

Таким чином, інклюзія – це процес розвитку доступної освіти для кожного в школах і освітніх установах, формування процесів навчання з постановкою адекватних цілей усіх учнів, процес ліквідації різних бар'єрів для найбільшої підтримки кожного учня та максимального розкриття його потенціалу.

Список літератури:

1. Інклюзивна практика в школі / Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник: / за заг. Ред.. Колупаєвої А.А. – Київ, 2012. – 308с.
2. Павлова Л. Інклюзивне навчання допоможе адаптуватися дітям з особливими потребами/ Л. Павлова // Запорізька правда – 2015. – 35 с.

3. Бенилова С. Ю. Патогенетические подходы к комплексному лечению нарушений речи у детей и подростков с последствиями органического поражения центральной нервной системы / С. Ю. Бенилова. – М. : Прометей, Книголюб, 2003. – с. 45
4. Шпакович Е. Л. Сенсорная книга, как средство преодоления речевых нарушений детей с ОНР / Е. Л. Шпакович // Актуальные задачи педагогики: Материалы III междунар. науч. конф. – Чита: Издательство Молодой ученый, 2013. – С.72-75.